

مجازات تبعی به چه معنایی است؟

منظور از مجازات تبعی عموماً محدود به محرومیت از حقوق اجتماعی است و نیاز به اجازه قاضی در حکم خود ندارد.

منظور از مجازات تبعی عموماً محدود به محرومیت از حقوق اجتماعی است و نیاز به اجازه قاضی در حکم خود ندارد. بلکه این مجازات ها بنا بر حکم قانون به صورت خود به خود و به تبع مجازات جرم انجام شده به مجرم تحمیل خواهد شد.

به گزارش «تابناک» محور اصلی مجازات های تبعی، محرومیت از حقوق اجتماعی است که فرد محکوم نمی تواند تا قبل از انقضای مدتی به سمت یا مشاغلی دست یابد و مدت زمان این محرومیت بر اساس نوع جرم متفاوت خواهد بود.

طبق ماده ۲۵ قانون مذکور فقط محکومیت قطعی کیفری در جرایم عمدی، پس از اجرای حکم یا شمول مرور زمان، در مدت زمان مقرر در این ماده محکوم را از حقوق اجتماعی به عنوان مجازات تبعی محروم می کند:

الف- پس از ۷ سال در محکومیت به مجازات های سالب حیات و حبس ابد از تاریخ توقف اجرای حکم اصلی در سابقه درج نخواهد شد. مانند اینکه محکوم واجد شرایط عفو و آزادی مشروط شناخته شده و به هر دلیلی توانسته از مجازات جان سالم به در ببرد.

ب- پس از ۳ سال در محکومیت به قطع عضو، قصاص عضو در صورتی که دیه جنایت وارد شده بیش از نصف دیه مجنی علیه باشد، تبعید و حبس تا درجه ۴ (شامل حبس بیش از پنج تا ده سال، جزای نقدی بیش از یکصد و هشتاد میلیون ریال تا سیصد و شصت میلیون ریال، انفصال دائم از خدمات دولتی و عمومی)

پ- ۲ سال در محکومیت به شلاق حدی، قصاص عضو در صورتی که دیه جنایت وارد شده نصف دیه مجنی علیه یا کمتر از آن باشد و حبس درجه ۵ (شامل - حبس بیش از دو تا پنج سال، جزای نقدی بیش از هشتاد میلیون ریال تا یکصد و هشتاد میلیون ریال، محرومیت از حقوق اجتماعی بیش از پنج تا پانزده سال، ممنوعیت دائم از یک یا چند فعالیت شغلی یا اجتماعی برای اشخاص حقوقی، ممنوعیت دائم از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه برای اشخاص حقوقی)

تبصره ۱- در غیر موارد فوق، مراتب محکومیت در پیشینه کیفری محکوم درج می شود، لیکن در گواهی های صادره از مراجع ذی ربط منعکس نمی شود، مگر به درخواست مراجع قضایی برای تعیین یا بازنگری در مجازات

تبصره ۲- در مورد جرایم قابل گذشت مانند ترک انفاق یا توهین به اشخاص در صورتی که پس از صدور حکم قطعی با گذشت شاکی یا مدعی خصوصی، اجرای مجازات موقوف شود اثر تبعی (به شرحی که گذشت) نیز رفع می شود.

تبصره ۳- در عفو و آزادی مشروط، اثر تبعی محکومیت پس از گذشت مدت های فوق از زمان عفو یا اتمام مدت آزادی مشروط رفع می شود. محکوم در مدت زمان آزادی مشروط و همچنین در زمان اجرای حکم نیز از حقوق اجتماعی محروم می شود. مانند اینکه فردی به طور ناخواسته درگیر یک دعوی دسته جمعی شود و متعاقباً به سه سال حبس محکوم شود. لیکن در مرحله اجرای حکم پس از تحمل ۵ ماه حبس با رضایت شاکی مشمول آزادی مشروط تشخیص و سپس آزاد شود.

بدیهی است در اینصورت مبدأ محرومیت از حقوق اجتماعی وی پایان دوره حبس مذکور خواهد بود. زیرا چنین بنظر می رسد که زمینه تنبیه و تنبه محکوم فراهم شده و اجرای مجازات در مدت مذکور، تغییر مطلوبی در رفتار محکوم پدید آورده است؛ بنابراین در اجرای تبصره ۱ ماده ۲۵ قانون با توجه به اینکه صرفاً محکومیت قطعی کیفری در جرائم عمدی طبق ماده ۲۵ محکوم علیه را در مدت های مقرر در ذیل این ماده از حقوق اجتماعی محروم می کند، و در غیر موارد مذکور در بند های ذیل این ماده محکوم علیه فاقد سابقه کیفری محسوب می شود و لزومی به درج در گواهی صادره نیست و باید برای وی گواهی عدم سوء پیشینه کیفری صادر شود.